

קדושים תהיו

הרב עמיחי שטרן
ראש כולל לשעבר בווינגטון (תשע"ג - תשע"ד)

הפסוק הפותח את פרשתנו פרשת קדושים מטיל "פצצה" לחלל בית הכנסת בקריאת התורה. "וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-כָּל-עַדְתְּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם" מה כוונת ה' בצוותו לנו "קדושים תהיו"? מילא עוצמת הציווי- קדושה. אבל היקף הציווי איננו ליחידים יחידים, לצדיקי עליון. הציווי נאמר לכלל עם ישראל. "דַּבֵּר אֶל-כָּל-עַדְתְּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם". וכפרוש הדעת זקנים במקום, שהציווי ניתן בכונה לכלל העם, אנשים נשים וטף ובפעם אחת שכולם ישמעו. האם הקב"ה מצפה מכולנו להיות קדושים?

המסילת ישרים בהקדמתו מביא את הגמרא במסכת ע"ז: "אמר רבי פנחס בן יאיר תורה מביאה לידי זהירות, זהירות לידי זריזות..." ובסוף, לאחר עוד 8 מעלות: "יראת חטא מביאה לידי קדושה". בפרק האחרון במסילת ישרים, לאחר ביאור מידת היראה, מבוארת בקצרה המעלה העצומה של קדושה. מעלת הקדושה איננה נחלת הכלל. מסופר על רבנו הרב צבי יהודה קוק שהיה מלמד מסילת ישרים רק עד פרק יא או יג, עד מעלת הנקיות השווה לכל נפש יהודית. אך ממידות הפרישות, טהרה, חסידות ועד קדושה לא לימד ברבים שכן הן אינן נחלת הכלל. אם כן היא הקב"ה מצווה את "כל עדת בני ישראל" אנשים נשים וטף להגיע לשיא המעלה האנושית?

רש"י על הפסוק מסביר: "קדושים תהיו - היו פרושים מן העריות". הרמב"ן על אותו פסוק חולק על רש"י ומרחיב את הציווי בפרישות: "קדש עצמך (גם) במותר לך". אם כן, לרש"י הדרך לקדושה עוברת בהרחקה מהעריות, דהיינו מהאיסור. ואילו לרמב"ן הדרך לקדושה מחייבת פרישות גם מהמותר. נראה לכאורה שישנה מחלוקת מהותית בין שני ענפי עולם אלו בדרך לקדושה. אלא שהרבי מלובאוויטש מביא בשיחותיו: "בזמן שקוראים ולומדים פרשיות אחרי מות קדושים יש בהן הוראה בחיים לכל אדם מישראל - מבעלי מדריגה גבוהה, שלא יאמרו די להתעלות בעבודתם. ולאילו הרחוקים מאוד מדרגה זו, שאל יפלו ברוחם שלא יוכלו לעלות בקודש כל כך וישארו במדריגתם התחתונה. אלא שגם הם יכולים לעלות בעילוי אחר עילוי ועד לאין ערוך..."

דהיינו מעלת הקדושה הנה באמת שיא, אבל לכל אדם מישראל ישנו הפוטנציאל להגיע למעלה זו. צריך להציב רף גבוה ולכוון אליו. אם אתה בתחילת דרכך אזי פרוש מאיסורים (עריות) ובנה בעצמך קומה אחר קומה. אבל אל תעצור. אל תחשוב שעת לאחר שטיפסת במעלות המידות אתה יכול לנח. כעת תשאף להמשיך עד מעלת הקדושה. ולך ורק לך שעלית כ"כ גבוה יש מקום (תוך התייעצות עם גדולי תורה) לפרוש גם מהמותר לך ע"מ להגיע לשיא המעלות.

התורה בפרשתנו לא רק מסמנת לנו יעד. אלא גם מתווה דרך מעשית. רוצה לעלות לקדושה? התורה לא מבקשת צומות וסיגופים. "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו" הדרך לקדושה מתחילה ע"פ הגמרא במסכת קידושין (לא עמוד ב) בדרך פשוטה: "איזהו מורא, ואיזהו כיבוד? מורא - לא עומד במקומו, ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו, ולא מכריעו; כיבוד - מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה, מכניס ומוציא." זהו, הדרך לקדושה מתחילה בדרך ארץ בסיסית ביחסים בין הילדים להוריהם. וכדברי הרבי מלובאוויטש במספר מקומות: "דע מה למעלה ממך. פירוש: דע. כל מה שלמעלה - הכל הוא ממך".

לתגובות: amihist@gmail.com